

Վ Ե Ր Ա Դ Ա Ր Զ Ո Ղ Ը

Եւ իբրեւ սպառնաց զամենայն,
կրտսեր որդւոյն, յարուցեալ եկն
առ հայր իւր:

Ու ան կ'երթար
Աւետարն օտար,
Կրտսեր որդին սանուսէրին,
Նշենիներ երբ զարնան մէջ
Բաժակ բաժակ կը խմէին
Արեւներու դողն ու ոսկին:

Կը մեկնէր ան,
Անգոսնելով կարգն ու օրէնք
Հայրենի սան,
Արցունքն իր հօր:

Ու ան կ'երթար,
Բացած սիրսն իր տենչանքներու
Հազարքելեան,
Ոստաններու հոխ ու վարքամ,
Լեցուն կեանքի եւ հեշտութեան
Սարսուռներով:

Կ'երթար այսպէս,
Վառելէ վերջ աստղը վերին
Սիրտերուն խորն անոնց բոլոր՝
Որոնք օր մը ձեռներն իրենց
Երկարեցին զերթ պողոտայ,
Անդունդներէն՝
Գազարներու սանելու զինք:

Ու ան կ'երթար
Նման աստղին որ կը ցոլայ
Խորն երկնքին,
Շատութենէն իր կրակին,
Հօրն աչքերուն՝
Ճամբան անծայր գետ էր հոսուն
Որ կը սանէր իր սիրելին:

* * *

Տարիներ վերջ
Ան ետ կուգար,

Անմիտ որդին սանուսէրին,
Երնելէ վերջ երազներն իր
Հովերուն սառ,
Իր ուտերուն ծուէն ծուէն
Պատմութեանն է հօրենական:

Ան ետ կուգար,
Հաւաքելու բոցեր տրտման՝
Սերմը որոնց, ափէն անվարձ,
Նետած էր ան հոգիներուն:

Դրան շէմին՝
Հայրն է նորէն բացող քեւեր,
Ընդունելու
Լոյսերուն սակ արցունքներու,
Հեռուէն եկող իր սիրելին,
Վրժիտ, տգիտ, արտապատ
Թշուառութիւն, բնուկ ու կեղ,
Խառանհար,
Կրծեր մաշեր են իր միսեր:

* * *

Խնկոյք է մեծ,
Մոռութեամբ է եզրն պարտաւ,
Բացումը զինին քակոյկներու,
Պար, խիղճ ու երգ,
Տարիներով սուգի նսած
Յարկին ներքեւ:

Հայրն ալեւոր, համակ ժպիտ,
Կանքեղ արծարծ
Մութին գիմաց տարիներու,
Կարօտազին՝
Յառած աչքերն արցունքով լի
Վերադարձող իր որդիին,
Պատկերն որուն իր սրտին մէջ
Կը մընայ նոյն՝
Ինչպէս դախտ մը կորուսեալ
Որ անցեալէն ետ զալ ուզէր:

Բաց է սեղանն՝
Սրին նրման սանուսերին,
Կուգան կարգով՝
Բարեկամներ մօս ու հեռու,
Ու կը բազմին սեղանին շուրջ:
Կը պսակուին ու կը հնչեն
Բաժակները ուրախութեան,
Տանուսերին փողը սակայն
Կ'ամոթուի լոկ,
Վերադարձող իր որդիին
Քաղցր տեսով:

Հօրը կողքին,
Մըռալ նսած է մեծ որդին,
Իր արմատին՝
Քամահրանի դառն ժպիս,
Նայելով խոր
Դարձող եղբոր,
Որ գլխիկոր կը մընայ լուռ,
Ծալներուն մէջ իր նոր հագած
Պատմունքանին,
Վախցած կարծես
Իրեն նետուած նայուածներէն
Հազարիմաս:

* * *

Գիշեր էր խոր,
Մեկնած էին կոյնականներ,
Կրսեւ որդին՝
Նսած անհուն մահնի եզրին,
Կը սպասէր դեռ:
Պարապ մ'անհուն իր հոգւոյն մէջ
Յրասաարսուռ կը բանայ թեւ:

Հովն է փրջեր
Կրակներուն՝ իր հիմաուորց,
Ու կործաներ ըզզխանին իր:
Սէրն աշխարհին,
Որ վառեցաւ օր մը իր մէջ,
Սոսդի մը պէս նորանըւան
Խանձող է սեւ,
Երազներու մոխրին ներքեւ:

Գիշերին մէջ,
Չեռն ի ծնօս, մահնի եզրին՝
Կը սպասէր դեռ,
Կրսեւ որդին սանուսերին,
Երբ ներս մտաւ եղբայրն երէց
Խորն աչքերուն,
Քամահրանի ժըպիսը նոյն:

— Քու մեկնումիդ համար բնաւ
Չունեցայ ցաւ,
Այն օրերուն կ'երբայիր դուն
Հեռու աշխարհ
Թերեւազնաց ու խանդավառ:
Արեւուն մէջ կը փայլեցան
Հասակդ աղուոր,
Ու պատմունքանդ առտուան հովէն
Կը սրբութեամբ,
Ինչպէս վաղուան յոյսը պայծառ:
Եւ բերկրանքէս,
Հաւատայ որ կ'ուզէի լալ,
Ինձ կը քրտէր թէ վերսին
Կը ծնէիր կեանքին համար:

Բայց կուլաս դուն,
Ինչպէս կուլան բոլոր անոնք
Որոնք պաշտուած կը դառնան եւ,
Երազներու սասափ նամբէն,
Կոխկըրտելով անցեալն իրենց:
Արեւոյսը դեռ չբացուած

Կը մեկնիմ եւ անվերադարձ,
Այնքա յառած այն հեռաւոր
Ու սրբազան բոցին աղուոր,
Որ կը բոխի մեր հոգիէն
Խորհակելով թելերն ամէն
Քրմայներու,
Առաջնորդող բարձունքներու
Խորհրդագեղ, արեան նամբով:
Արեւոյսը չբացուած դեռ
Կը մեկնիմ եւ
Մնաս բարով:

Ե.Գ.Ի.Վ.Ա.Բ.Գ.